ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4315 — 4/17 ՄԱՅԻՍ 1900 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 18 ՄՈՒՀԱՐԻԷՄ 1318 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4315

درعلیه ده غلطه ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գլխոյ եւ գաւառներու համար տարեկան, 140 Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Փանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԱՏԱՆԱՅԷՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Ուսուցարարներու վերադարձը Ս. Երկրէն.— Դէպ ի Բարիզ.— Ցորդանոս անձրեւներ եւ զորձած աւերներ.— Թատրային ուսխատութիւններ:

Գաւառի բարեպաշտ ժողովրդեան յատուկ տենդոտ հետաքրքրութեամբ մը ոգեւորուածքաղաքացիութիւնը օրառաջ կայսրան խրատուած էր Ս. Երկրէն վերադարձող ուխտաւորները ողջագուրելու համար: Նաւային նորոգ կարգադրութեամբ նաւերու ժամանման օրերը փոխուած ըլլալով 1—2 օր պատրաստելով լի յուսախաբութիւններ կրեցին շատեր. վերջապէս անցեալ շաբաթ բոլորն ալ եկան. աննկարագրելի բազմութիւն մը հաւաքուած էր դարձեալ կայսրանը, անցուդարձը անկարելի ընելու չափ. չոգեկառքի ժամանելուն բոլոր ուխտաւորները՝ ուղղակի եկեղեցի առաջնորդուեցան. ուխտաւորներուն դիմադիմերը բոլորովին կերպարանափոխուած էին. ճամբու յոգնութիւնները կ'երեւայ թէ բաւական նեղած են զիրենք: Արեւելքի յարգելի Թղթակից Վրոյրի իր վերջին Թղթակցութեան մէջ Ատանացւոց համար նուիրած արտաքին տողերը համակրանքով ողջունուեցան. իր քաղաքավարական ու չափազանց յարգական տողերու փոխան, կարեւոր ծառայութիւն մը մատուցանել հեռու գտնուած են շատեր, սակայն յուսանք որ նիւթապէս նպաստաւոր տարիներու շարքին՝ դեռ ևս բաւական կարողներ պատեհութիւն կ'ունենան իրականացնելու այդ բաղձացուած նուիրատուութիւնները Երուսաղէմի:

* * *

Ֆրանսական ուսարանին մեծաժխոր Արուեստահանդէսը ամէն կողմ լարուած հետաքրքրութիւն մը ձգած է ժողովրդեան մէջ: Քաղքէս քանի մը կարող Հայեր եւ Յոյներ ճամբայ ելան դէպի Բարիզ դիտելու համար Ֆրանսական բարձր տաղանդներու արտադրութիւնները, որոնց արձագանգը գէթ օրը օրին ընձեռնելու հաճոյքը կ'ունենանք շնորհիւ Արեւելքի հիւթեղ Թղթակցութեանց. անշուշտ այս ալ բարեբաղդութիւն մըն է մեզի համար:

* * *

Ամսոյս 22-ի շաբաթ օրը, իրիկուան ժամը մէկին Տարսոնի Ազգ. վարժարաններու ի նպաստ փոքրիկ նուագահանդէս մը տրուեցաւ. Գեր. Խապայեան Սրբազան արդէն օր առաջ հրաւիրուած էր Տարսոն, ներկայ գտնուելու համար այդ նուագահանդէսին: Ս. Աստուածածնի ընդարձակ գաւիթը հոն բազմութիւն մը կար, գլխաւորաբար կը նշմարուէին Մր. Բրիսթի եւ Մր. Զէմլըրը եւ Ս. Պօղոս վարժարանի ընտրացաւարտ աշակերտները: Տրամախօսութիւն մը կատարուեցաւ շատ հիանալի կերպով, և անվերջ ծափերով ողջունուեցաւ. ի դիմաց դպրոցին՝ Նազաշեան էֆէնտի խօսելով, շնորհակալութիւն յայտնեց Գեր. Խապայեան Ս. Հօր որ պատուել բարեհաճած էր իրենց աղքատիկ վարժարանին սոյն հմայեստ հանդէսը. յիշատակեց նոյնպէս Մր. Բրիսթին եւ Մր. Զէմլըրը եւ Ջերմ շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց ներկայութեան համար: Ցիշեց նոյնպէս Պ. Ալիքսան Զէօրէքճեանի, Տիրան Գալանճեանի, Միհրան Սուսմանեանի, Սիմոնաքիի, Նոյնպէս Տիգրան էֆ. Պետրոսեանի եւ Արշակ էֆ. Սրբոյգճեանի անունները որոնցմէ առաջին չորսը ստանձնեցին նուագախումբի պատուաբեր պաշտօնը եւ վերջինները ալ ջանք չխնայեցին հանդէսին բարեյաջող կարգադրութեան մասին, իրրև կարգադիր յանձնախումբ պէտք եղած յաջողութիւնը ստանձնելով: Թէև նշանակելի հասոյթ մը չգոյացաւ, սակայն միտքարական է ըսել որ անմոռաց եւ նշանակելի օրուան մը քաղցրիկ տպաւորութեան տակ մեկնեցան հանդիսականները ժամը հինգին: Մեր կողմէ փոքրիկ դիտողութիւն մը զոր ցաւելով պիտի նշանակենք հոս տեղացի ժողովրդեան ոմանց կրթական անտարբեր վերաբերումն էր դէպի այդ հանդէսը որմէ մեզի հետ շատեր ոչ-գոհունակ տպաւորութիւն կրեցին:

Անցեալ եօթնեկին մէջ տեղատարափ անձրեւ մը մաղ մնաց բոլոր երկրագործական տունկերը աւրէր ապականէր: Երբեք ժամու չափ սեւող կարկտախառն անձրեւը խոտակոյ անթիւ այգիները փըճացուց. երկաթուղիի գծին երկու կողմէն յորդած ջուրերը, գիծը Բ. և Գ. կայարաններու ամբողջ տարածութեամբ քարքանդ ըրին և սովորական գնացքը 10 ժամ վերջը կրցաւ մեկնիլ քաղքէս: Ամէն կողմ ծովու երեւոյթ ստացած էր ուրախնք աւետելու որ երկրագործական կբեւոր կեդրոններ այս աղէտին չենթարկուեցան: Մարդու և անասնոց կորուստներ ալ պատահեցան տեղ տեղ եւ գիշերը անօթի անցուցին շատ մը բանուորներ, այգիներու մէջ երթեւեկի անկարելիութենէն:

* * *

Շրջակայ գաւառներէն հոս դիմող մշակներու խումբը այլ եւս զգացնել կուտայ մեզ թէ ցորենի և գարիի հնձման ժամանակն է. դաշտերը լեփ լեցուն են մշակներով և երկրագործական բազմատեսակ մեքենաներով. ահագին տարածութեան մը վայ ցանցուած մարդիկային և մեքենական անթիւ գործող մարմիններ, մօտ օրէն դուրս արտանելու համար մեծաքանակ ցորեն ու գարի պիտի հայթայթեն վաճառականներու: Ատանա արդէն առաջուութիւն կը վայելէ նոր բերքի համար, կանխելով իր շրջակայ քաղաքները: Ցուսանք արդէ գները կը շարունակեն հաստատուն մնալ և այս տարի ալ վերանորոգել երկրագործ դասին անցեալ տարուան վայելած բարեյաջող տարուան քաղցրիկ տպաւորութիւնները: Դ.

ԹԷՏԵՐԼԸՔ

Մարզուանի կռնակը, սարակարթին ծայրը, բրգաձեւ կը բարձրանայ բլուր մը՝ որուն գագաթը հրաւրելի մը հրաբերանին նման փոսացած կը մնայ՝ անցեալին մէջ հրաբուխ մը եղած ըլլալու կասկածը ձգելով գիտական հետազօտութիւններ ընողներու մտքին մէջ: Գոնէ անգամ մը զայն տեսնողներուն սիրտը անդուսպ փափաք մը կ'ելնայ վեր ելլելու:

Տատասկնիրէ եղերուած արահետ մը կ'առաջնորդէ քեզ դէպ ի գագաթը՝ որ կը գտնուի բլուրին կողին վրայ. զուլալ, յստակ ջուր մը կը հոսի աղբերակին քարէ ծորակէն ու պզտիկ հեղեղատէ մը բլուրին կողն ի վար կը վազէ: Քանի մը վայրի ծառեր իրենց զովարար ստուերը կը ձգեն տեղին վրայ՝ որ արդէն իր բարձր դիրքին պատճառաւ զուրկ չէ քաղցրէ:

Ցարմար զբօսավայր մըն է ամէն կարգի մարդոց համար: Շատերը հոն կ'երթան երգելու, ուտելու, խմելու և երբեմն ալ աղօթելու համար:

Զորս հինգ քայլ անդին ուխտատեղի մը կայ: Զորս ցածուկի քարէ պատեր կը շրջապատեն երկուքուկէս երեք մէթր տարածութեամբ գետին մը՝ որուն մէջտեղ մոմերու բոցերէն սեւցած քարերով գերեզման մը կը տեսնես: Խորտրլրլս Պապային (կամ Պըտրէլէզ) գերեզմանն է ան: Քովը գտնուած Թուփերը ծածկուած են լաթի կտորներով՝ զոր բերած են հաւատաւոր մամիկներ, անկար ծերեր և պառաւներ և մեծ մասամբ կնոջական ջերմեռանդութիւնը: Բոլորն ալ խառնով կապուած են Թուփերու մատղաշ ճիւղերուն:

Ամէն ազգէ կիներ կ'երթան հոն միևնոյն խոր հաւատքով և բարեպաշտութեամբ. ամէնուն ալ կը վերաբերի անոյշ իսկ հիւանդները սիրով յանձն կ'առնեն ելլել զարիվերը՝ բժշկուելու յոյսով:

Զորը կը վազէ շարունակ, ամառ ու ձմեռ. և ծառերը, իբր պահապան, կը հսկեն գիշեր ու ցերեկ այդ գերեզմանին վրայ որուն անունով բլուրն ալ կոչուած է Խորտրլրլս:

Մարզուան Գ. ՕՋԱՆԵԱՆ

ՄԵՏԱՔՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Լիոնէ կը գրեն թէ անցեալ շաբթուան վաճառումը նախորդէն տասերկու հազար քիլօ աւելի է, և հաւասարապէս ամէն ապրանքներէն խնդրանք եղած է. միայն բացառութիւն մը կայ զոր քիչ մը վարը պիտի յիշատակենք: Ինչպէս որ կը տեսնուի, մեր հրապարակին վիճակը յամրաբար կը բարձրի՝ ան՝ որուն պատճառը դիւրաւ կրնայ բացատրուիլ անոր բուռն ցնցումը: Արդէն բանական գիշերներ կան որոնք թոյլ չեն տար մեծաքանդէն ապրանքներու վերականգնումին. նախ նոր բերքը որ մօտ է, յետոյ Ֆրանսական և օտար զործարաններուն նախնական նիւթը գնելուն կերպը:

Զենք կարծեր որ այս շարթուան պաշտօնական յուցակը անդեպներէն աւելի վար գիներ նշանակէ: Մեր կարծիքով կրնանք վստահիլ թէ անկումը դադրած է: Հիմայ մէկ մտահոգութիւն ու բնախօսութիւնը ցոյց կուտան թէ մասնաւորապէս ստեղծուած են ուրիշ զործարանաւոր էակներու ի վնաս ապրելու համար, իբր մակաբոյծ: Հակառակ կանոնաւորութեան տունկերուն, սունկերը զուրկ են կանոնաւորութենէն, ուստի մը-նոլորտի բնական թթուութեան, գետնի ջուրին ու հանքային տարրերուն միջոցաւ գործարանական նիւթ չեն կրնար չենել, ու ստիպուած են սնանիլ այնպիսի զոյացութիւններով՝ զորս իրենց հիւսուածներուն մէջ գործարանաւորած են արդէն ուրիշ բոյսեր:

Ոմանք սխալմամբ կը կարծեն թէ հիւանդութիւնները միայն մշակուած տունկերուն վրայ կը յարձակին. իրապէս վայրի տունկերն ալ շատ մը հիւանդութիւններ ունին. Բոլոր մշակուած տունկերը՝ այլասերած բոյսեր չենք կրնար նկատել. արդարեւ իրենցմէ շատեր հիանալի ոյժ մը կը ներկայացնեն, երբեմն նոյն իսկ աւելի՝ քան համազգի վայրի տունկեր: Սակայն, ստոյգ է որ մշակուած տունկերուն համար տկարացման զանազան պատճառներ կան, որոնց գլխաւորները միայն յիշենք. 1. Ցաճախ կը փոխենք իրենց բնական կլիման. 2. Մշակութեամբ կը փոխենք իրենց ապրելու բնական եղանակը. 3 կը ստիպենք զիրենք մեծ քանակով պտուղ տալ, արմատ, տերեւ, եւն. արտադրել՝ իրենց արմատներուն ու տերեւներուն համար ալ մատակսի հազուագիւտ ըլլալ: Եթէ ասիկա ճշմարիտ է, և եթէ կ'ուզուի հաստատակ տեսակէ մեացած ապրանքները վաճառել, այդ միայն նոր զիլումներու հաւանելով կ'ըլլայ: Իտալիոյ բժշկ մեստաքներուն համար խնդրանք եղաւ, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի և Պրուսայի տեսակներէն մասամբ: Զարմանալի չէ, որովհետեւ կարգ մը մանողներ ապրանք գտնել կ'ուզեն մինչեւ որ նոր բերքին խոզակները հասնին:

Գիներն են.

Պուրսա. Էքսթրա	9 11	52
» Ս. կարգի	14 16 — 18 22	47 —48
» Բ. »	10 15 — 11 13	45½—46½
» Բ.	14 16 — 13 22	45
Սուրիա —Ա.	8 10 — 9 11	46 —48
» Բ.	9 11 — 10 12	42½—43
		43½—44

Մարսիլիոյ մէջ գործերը նուազ հանդարտեցան, և բժոժ մեստաքներուն և խոզակներուն վրայ յուսացուածէն աւելի լաւ գիներով. գալով Լոնտոնի, գործերուն նայելով գ'ողները վարանման մէջ կ'երեւան: Գիները տկար են, առանց սակայն ապրանք ունեցողներուն կողմէ վաճառման վրայ ճնշում ըլլալու:

Կը կարծուի թէ գործերը լուրջ կերպով պիտի վերսկսին երբ նոր բերքերը վերջանալով բնական փոփոխութիւն մը յառաջ գայ, նոր գիներով գործ ընել ուզողներուն հիմնական գաղափարն մէջ:

ԹԹԵՆԻՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(ՇԵՐԱՄԱՊԱՀՆԵՐՈՒՆ)

Ս.

Աշխատանոցի երկաթաեւ հետազօտութիւններով հաստատուած է թէ մշակուած կամ վայրի տունկերուն հիւանդութիւն պատճառող բոյսերէն մեծագոյն մասը, գաղտասերներու մեծ խումբին կը պատկանի, Գաղտասերներու մէջ կը զտնուին սունկերը, որոնց ա՝դամաղնուութիւնն ու բնախօսութիւնը ցոյց կուտան թէ մասնաւորապէս ստեղծուած են ուրիշ զործարանաւոր էակներու ի վնաս ապրելու համար, իբր մակաբոյծ: Հակառակ կանոնաւորաւոր տունկերուն, սունկերը զուրկ են կանոնաւորութենէն, ուստի մը-նոլորտի բնական թթուութեան, գետնի ջուրին ու հանքային տարրերուն միջոցաւ գործարանական նիւթ չեն կրնար չենել, ու ստիպուած են սնանիլ այնպիսի զոյացութիւններով՝ զորս իրենց հիւսուածներուն մէջ գործարանաւորած են արդէն ուրիշ բոյսեր:

Ոմանք սխալմամբ կը կարծեն թէ հիւանդութիւնները միայն մշակուած տունկերուն վրայ կը յարձակին. իրապէս վայրի տունկերն ալ շատ մը հիւանդութիւններ ունին. Բոլոր մշակուած տունկերը՝ այլասերած բոյսեր չենք կրնար նկատել. արդարեւ իրենցմէ շատեր հիանալի ոյժ մը կը ներկայացնեն, երբեմն նոյն իսկ աւելի՝ քան համազգի վայրի տունկեր: Սակայն, ստոյգ է որ մշակուած տունկերուն համար տկարացման զանազան պատճառներ կան, որոնց գլխաւորները միայն յիշենք. 1. Ցաճախ կը փոխենք իրենց բնական կլիման. 2. Մշակութեամբ կը փոխենք իրենց ապրելու բնական եղանակը. 3 կը ստիպենք զիրենք մեծ քանակով պտուղ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ԱՂԵՒԱՒՔԻՑ

Ս. Պատրիարք Հայրը նախընթաց օր Ներքին Գործոց Նախարարին հետ տեսակցութիւն մը ունեցած ըլլալով, երէկ ալ Պատրիարքարանի գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան Ն. Վսեմութեան ներկայացաւ, ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր։

—Առաջիկայ մայիս 21ին՝ Իզմիրի մէջ պիտի կատարուի տեղւոյն Ներսէսեան Որբանոցին Դ. տարեշրջանին սկզբնաւորութեան հանդէսը, պազարով միասին։ Այս պահուս Որբանոցին մէջ կը պատսպարուին 50 որբեր, որոնցմէ 15ը դեռատութիւն, 3ը գրաշարութիւն (երկուքը Թագիկեան և մէկը Մամուրեան տպարանին մէջ), 2ը հիւսնութիւն, 2ը մանուածագործութիւն (Սիվրիսարեանի Ֆապրիգային մէջ) կ'ուսնին։ Մնացեալներէն մէկը Թագւոր էֆ. Սալաթիելեանի վաճառատունը կը յաճախէ, և ուրիշներ ալ մօտերս կոչակարութիւն, թիթեղագործութիւն և զոլագործութիւն պիտի ուսնին։ Քանի մը հատն ալ տեղւոյն Մեսրոպեան վարժարանն ու մանկապարտէզը կը յաճախեն, մեծ ընդունակութիւն ցոյց տալով։ Ներսէսեան Որբանոցի վարչութիւնը մեզ ղրկած է որբերուն հաւաքական լուսանկարը։ Անոնք ամէնքն ալ կայտառ երեւոյթով տղաքներ են, իւրաքանչիւրը իր արհեստի սեղանին առջեւ։ Լուսանկարէն ինքնին յայտնի կ'ըլլայ թէ շատ հոգ ու խնամք կը տարուի իրենց, ինչ որ լաւ գաղափար մը կազմել կու տայ Որբանոցին վրայ։

—Պոլսոյ Հուգուգի Ա. դատարանը երէկ զբաղեցաւ այն դատով՝ զոր հանգուցեալ Աշրքեան արքեպիսկոպոսի քոյրը բացած էր Ազգ. Պատրիարքարանի դէմ, պահանջելով 250 ոսկի գումար նը՝ ի հաշիւ իր հանգուցեալ եղբօր վերջին հինգ ամսականներուն։ Աշրքեան արքեպիսկոպոսի քրոջ կողմէ դատարան ներկայ էր փաստաբան Սեպուհ էֆ. Նաւասարդեան. Պատրիարքարանի կողմէ ներկայացուցիչ չկար։ Նիստը բացուելուն պէս երկու կողմերն ալ հրաւիրուեցան, ըստ օրէնի, և նախագահ Ալի պէյ կարդալէ ետքը տրուած խնդրագիրը, կոչնագիրը Պատրիարքարան հաղորդող պաշտօնէին մէկ գիրն ալ կարդաց, որով կը տեղեկացնէր թէ Պատրիարքարանը առարկելով որ կոչնագիրը Ս. Պատրիարք Հօր անձին ուղղուած է, յարեր է թէ՝ հարկ էր որ ուղղակի անոր հաղորդուի։ Այս մասին օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար դատը 15 օր յետաձգուեցաւ։

—Մակալավարական կիրակնօրեայ դասախօսութիւնները ըստ սովորականին տեղի պիտի ունենան առաջիկայ կիրակի, 7 մայիս, Բեյպայի Արհեստանոցի սրահին մէջ։ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան պիտի խօսի հոգեբանութեան և դաստիարակութեան մէջ անոր կիրառման վրայ, իսկ Աւետիս էֆ. Սուլէնեան պատմութեան և աշխարհագրութեան։

—Արեւելեան Մամուլի մայիս մէկի թիւին մէջ զոր այսօր ստացանք, հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները կը գտնենք Թագւոր փաշայի ծանօթ կտակին վրայ, որու մասին ժամանակին գրած էինք Արեւելքի մէջ.

«Անշուշտ արդէն շատեր գիտեն թէ ազգային լրագրաց մէջ հրատարակութիւններ եղան բարեյիշատակ Թագւոր փաշայի կտակին նկատմամբ։ Ուրախ ենք յայտնելու թէ՝ մեր Սրբազան Առաջնորդ Հօրառ Վսեմ. Տիկին Թագւոր փաշա և Լեւոն պէյ որդին ուղղած գրերուն պատասխանը միանգամայն և կտակին՝ Զմիւռնոյ վերաբերեալ պարբերութեան պատճէնը հաղորդուած է, որոյ իմաստն է.

Ա. Վսեմ. Թագւոր փաշա ի կենդանութեան 458,270 ղրշ. դրամ յատկացուցած է յանուն իւր վաղամեռիկ Դարուհի դստեր։

Բ. Կը կտակէ որ այն գումարը, մինչև իր մահուան օրն եթէ հասած լիներ պահանջուած քանակութեան, մի վարժարան հիմնուի ի Զմիւռնի, նման գերմանական Տիաքօ էներու վարժարանին, ուր պատսպարուին և կրթուին Հայազգի երեսուն աղքատիկ աղջկունք։

Գ. Կը կտակէ որ՝ եթէ կտակած գումարն, մինչև որ մահուան օրն, հասած չլիներ այն կամքը կատարելու քանակին, յայնժամ պէտք է հաստատ և ապահով պանքայի մէջ դնել մինչև որ արդիւնաւոր շահաբերութեամբ իր նպատակը իրագործուի։

Դ. Կտակած է որ վարժարանին հսկողութիւնը կատարուի երկու անձանց ձեռօք, ընտրուած կտակատարին և իր որդիին Լեւոն պէյի կողմէ, երբ սա չափահասութեան տարիքը մտած է։

Արդ՝ ինչպէս յայտնի է, կտակատարն Վսեմ. նուպար փաշա արդէն կընքած է իւր երկրաւոր կեանքը, իսկ Վսեմ. Լեւոն պէյ թեւակոխած է չափահասութեան տարիքը։

Վսեմապայլ Տիկին Թագւոր փաշայի և Վսեմապայլ Լեւոն պէյի կողմէ մեր Ս. Առաջնորդին հաղորդուած Աղեքսանդրիոյ պանքային հաշուեցուցակէն կ'իմացուի թէ՝ մինչև 1899 Դեկտ. 31 կտակեալ գումարն տոկոսօք հասած է 7540 Անգլ. ոսկոյ։

Սրբազան Առաջնորդն ընդունելով իր գրութեանց շնորհալի պատասխանն և պանքայի օրինական հաստատեցուցակը, օրհնութեան գրով շնորհակալութիւն յայտնած է Վսեմ. Տիկնոջ և Վսեմ. Լեւոն պէյի որ իրենց սրտէ կը բաղձան սրբութեամբ իրագործել հանգուցեալ Թագւոր փաշայի կտակը։»

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ մեզ թէ հանգուցեալ Օրիորդ Պատրոնիկ Աւետիսեանի վերջին կամքին համաձայն, Մեծ. Աւետիսեան եղբայրները 100 օսմ. ոսկի յանձնած են Հիւանդանոցին։ Հոգաբարձութիւնը հանգուցեալին կամքին համաձայն այդ գումարով կանանց հիւանդարանի բաժնին մէջ անկողին մը պիտի հաստատէ, յանուն հանգուցեալին։ Առաջիկայ կիրակի ալ, 7 մայիս, Տօն Երեւման Ս. Խաչի, հանգուցեալին մահուան քառասներորդ օրը ըլլալուն, Վարդան վարդապետ Բրօսսորոնեան Հիւանդանոցին Ս. Փրկչի մատրան մէջ պատարագ պիտի մատուցանէ և հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարէ։

—Տէպայի մէջ հետեւեալը կը կարդանք Այվազովսքիի մասին. «Հռչակաւոր ծովանկարիչ Այվազովսքին որ մօտերս մեռաւ, հայ էր ծագումով և ութսունը անցուցած էր։ Աղքատ ընտանիքի զաւակ էր, բայց իր յայտնութեան արագութիւնը իր սկզբնաւորութիւնը դիւրացուց։ Արդէն իր բոլոր ասպարէզը յայտնութեան անընդհատ շարունակութիւն մը եղաւ։ Ռուս գեղարուեստին պատմութեան մէջ մանաւոր տեղ մը ունի իր ծովային նկարչութեան ամէնէն զօրաւոր ներկայացուցիչը։ Ծովը կը ճանչնար իր ամէն երեւոյթին տակ, իրեն համար ներշնչման անսպառ աղբիւր մը եղաւ։ Ծովին կը պարտի իր գոյներուն խառնուածքին փոփոխութիւնը, իր յորինուածին փայլը, որ գինքը կը զանազանէ միւս ռուս վարպետներէն, որոնք ընդհանրապէս շատ փաղց են գոյներու գործածութեան մէջ։ Իր արտադրած գործերը անթիւ են, յիսուն երեք (?) պատկերէ աւելի կը ձգէ, որոնց մէջէն ամէնէն նշանաւորներն են Սեւ ծովու վրայ փոթորիկը և Զրհեղեղը։ Գիտցած է ծովը նկարել այնչափ ճշդութեամբ որ աչքի պատրանք կու տայ, անոր բոլոր ցոլքերը ի մէջ կը բերէ, զգալի կ'ընէ անոր թեթեւութիւնը և անոր օյժը կը ցուցնէ սաստիկ ալեաց քայլ մը։ Ուզեց նաեւ մարդկային դէմքի նկարչութիւնն ալ փորձել, բայց նշանաւոր չեղաւ։ Իր նկարած աւերը երբեմն անյաջողութիւն մը կը ցուցնեն, որ կը զարմացնէ այնպիսի նկարիչի մը կողմէ ըլլալով որ այնքան ճարտար է երբ որ իր ծովին համար ունեցած սէրը գինքը կը ներշնչէ։ Աւելի ճարտար էր իրը զոյն տուող քան թէ գծող։ Կրնայ ըսուիլ թէ՝ ինքն ալ իր այս պակասութիւնը զգալով, ատոր դարման տանելու համար, օր մը գաղափար ունեցաւ իրեն ալխատակից մը առնել։ Կ'ուզուէր Բուլքինը ներկայացնել, ծովին հանդէպ ժայռի մը վրայ կեցած։ Ինքը ծովը և ժայռը նկարեց, և նշանաւոր Ռէպին պատկերահանն ալ Բուլքինը։ Այս զործը, որ սակայն մէկակ արտադրութիւն մըն է, շատ հռչակաւոր է։ Այվազովսքի Ֆրանսայի մէջ իր համբաւի ժամանակը ունեցաւ դարուս մէջտեղերը։ Պատուոյ Լեգէոնի ասպետ էր։»

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անցեալ մարտ ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցս՝

Օրտուի բարեսէր ազգայինք 360 ղրշ., Գրիգոր էֆ. Մէլիքսեան 295, Սերգիս էֆ. յունվար և փետրվար ամսականք 216, Տօքթ. Խնդիրեան էֆ. մարտ ամսական 216, Արժենակ էֆ. Արսլանեան ի Վիեննա 196, Գ. Սիմոնեան էֆ. ի Մանչեսթր 120, Կարապետ էֆ. Հէլվաճեան ի Սիէրիկիսար 108, Եղբարք Խաչէնտրեան 108, Ներսէս էֆ. Օհանեան, 108, Մկրտիչ էֆ. Մարգարեան ի Ֆիւէնսէ իր հիւանդութենէ ապաքինուն առթիւ ձեռամբ Մանուկ էֆ. Թարզեանի 108, Եսայի Վարդապետ Կարապետեան 95, Նիկոմիդիացի ոմն՝ իր ննջեցեալց հոգւոյն 80, Գանատայէն բարեսէր ազգային մը 74, Անանկացողի մը գործին կարգադրութեան առթիւ, ձեռամբ Մեսրոպ էֆ. Ֆէնէրճեանի 69, Գ. Սարգիս էֆ. Մուրատեան Ատարազարցի 56, Տիկին Եղսա Մերոնեան ի Բէնսիլվանիա 54, Օ. Իրդ Թագուհի Մելքոնեան, Տիկին Բիբրոնէ Ս. Մարկոսեան Ատաբազարցի, Հեթում էֆ. Սէթեան, Ահարոն էֆ. Պաղտասարեան, Մէհ. Ճակոբ էֆ. Գալեօղեան 20ական ղրշ., համագումար 2363։ Կայսերական Անձնական Գանձուն նախարարութենէն 2 ոչխար, Տրապիզոնի վիճակին Եէվիմի բարեսէր ազգայինք 9 պարկ (700 քաշ) չոր լուբիա, Օրտուէն Մարտիրոս և Սահակ էֆ. Շերինեան, Գէորգ էֆ. Զիլճեան, Գէորգ էֆ. Ճգնաւորեան, Նազարէթ էֆ. Հէքիմեան և Նշան էֆ. Քօքսիւզեան չորս պարկ (323 քաշ) չոր լուբիա Համբարձում էֆ. Պոյաճեան ի Թիրէպոլի 1 պարկ (90 քաշ) չոր լուբիա, Ճակոբ էֆ. Պալասանեան ի Գրուսա 1 պարկ (60 քաշ) լուբիա, Եաւրուեան Իսագուլեանի. 14ուկէս քաշ թէյ, Մարտիկ էֆ. Շերինեան 168 պրակ և 1 կողով սիկարի թուղթ, Տիկին Էլիզա Տէր Արթինեան 2 զոյգ կօշիկ, 1 բալթօ և 1 roupe տամպրը, Բարսէր ոմն՝ 10 քաշ պանիր, 4 քաշ սալոր, 3 ուկէս քաշ կաղին, Յուկիս քաշ բարխանա, 3 քաշ բէսիլ, Անդրանիկ էֆ. Քէօսէլճեան 100 օրինակ գործածուած գրեանք, Ցովակիմ էֆ. Խաչատուրեան 8 քաշ բրինձ, կօշկակար Եղիա Քիպարեան՝ կեսարացի 1 զոյգ բոթին, բարեսէր ոմն 1 կողով զանազան պիտոյք դեղարան։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր Ա. Ատենապետի

Գ. Մ. ԱԼՕՍՆԷԵԱՆ Գ. Ի. ԷՎՐԻՆԵԱՆ

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Մայիս 14ի թերթերէն)

ՔՐՈՆՂԹԱՏԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

ԼՈՐԴ ՌՈՊԷՐԹՍԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Լորտ Ռոպէրթս շաբաթ օրը Անգլիոյ պատերազմական Նախարարութեան ուղղուած հետեւեալ հեռագիրով ծանոյց Քրոնղթատի գրաւումը.

Քրոնգքաս, 12 մայիս, կէս օրէն երկու ժամ ետքը։—Այսօր կէս օրէն մէկուկէս ժամ ետքը Քրոնղթատ մտայ, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։ Անմիջապէս քաղաքին վրայ պարզուեցաւ անգլիական դրօշը, անգլիացի քանի մը բնակիչներու ծափահարութեանց մէջտեղը։ Պ. Շեթայն առջի գիշերը փախաւ, զոր տեղը ջնաւէ ետքը համոզելու Պոէրները, որպէս զի ընդդիմութիւնը չարունակեն։ Թրանսվալցիները յայտարարեցին թէ պիտի չպատերազմին Օռանժի հողին վրայ, և դէպ ի Վալ քաշուեցան։ Օռանժցիները կ'ամբաստանեն Թրանսվալցիները թէ զիրենք գործիք ըրին և յետոյ երեսի վրայ թողուցին։ Անգլիական զինուորները սա կարգով քաղաք մտան.—Առաջուէն կ'երթային իմ անձնապահներս որոնք միմիայն գաղթային զինուորներէ կը բաղկանան. յետոյ սպայակոյտը և օտար զինուորական կցո դերը. ապա կամաւորները, Բարու զօրավարին զօրաբաժինը, Նատալեն կիսաբաժինը, Թնդանօթաձիգները և ամրաշէն զօրքերու գումարտակ մը։ Մնացած զինուորները քաղաքին չորքը բռնական են։ Պ. Շեթայն, Քրոնղթատէն հեռանալէ առաջ, յայտարարութիւն մը հրատարակած է թէ Օռանժի կառավարութեան կեդրոնը Լինտլի փոխադրուած է։ Պոէր զինուորներուն ընդհանուր հրամանատար Պոթա և Տիուիթ զօրավարները կ'ընկերանային Թրանսվալցիներուն։»

—Դերման լրագիրներուն մեծ տհաճութիւն պատճառած է Քրոնղթատի գրաւումը Անգլիացիներու կողմէ։ Զինուորական գերման քննադատները միաձայնութեամբ կը յայտարարեն թէ Պոէրները ռազմագիտական տեսակէտով մեծ սխալ մը գործած են Քրոնղթատը պարպելով։ Ընդհանուր կերպով կը կարծուի թէ Թրանսվալի և Օռանժի բանակները ապէք վերջը զատ զատ պիտի գործեն։

ՍԳԻՏԱԿ ԴՐՕՇԻ ՁԵՂՆՈՒՄ

Լոնտոնի լրագիրները սա հեռագիրը հրատարակած են.

Ճեհելա Սիտիկ, 11 մայիս —Անգլիական Տրակոններու խումբ մը որ ձէնէվա Սիտիկի մօտ Պոէրներուն ետեւէն ինկած էր, ուսելիք գտնելու նպատակով կ'ուղղուէր դէպի ագարակ մը, որուն վրայ սպիտակ դրօշ պարզուած էր։ Այն միջոցին երբ Տրակոնները իրենց ձիերէն կ'իջնէին, ագարակին տանը պատուհաններէն բուռն հրացանաձգութիւն մը սկսաւ։ Անգլիացիներէն մէկ քանին մեռան և 16ը գերի ինկան՝ ոմանք վիրաւորուած։ Տունը Պոէրներով լեցուած էր։

ՔՐԻՒԿԷՐԻ ԱՂՕԹՔԸ

Թրանսվալի նստաշրջանին փակման օրը, ուրբաթ, Քրիւկէր նախագահը սա աղօթքը ըրաւ.

«Ով Տէր հզօրագարան Աստուածը, մինչ այս վերջինը պիտի ըլլայ։ Ոչ, այնպէս չէ՝։ Բարի պիտի ըլլա և պիտի զօրացընես արդարները։ Այդ արդարները մենք ենք։»

Քրիւկէր յետոյ յայտարարեց որ գրաւոր ապացոյցներ ունի իր ձեռքը թէ սատանայական դաւադրութիւն մը կայ, երկու փոքր Հանրապետութիւնները բնաջինջ ընելու համար։

ՏԻԿԻՆ ԲՐՈՆԷՆ

Քրոնէնէ զօրավարին անձնատուութեան մասին առնուած նորագոյն լուրերու նայելով, աղաչէր է Լորտ Ռոպէրթսի որ իր կինը արտօնուի իրեն ընկերանալու։ Մարչէլը անմիջապէս քառաձի կառք մը ղրկեր է տիկին Բրոնէնէն բերելու։ Տիկին Բրոնէնէ անգլիական բանակատեղը հասեր է ոտքերը մերկ, մազերը խառնիխուռն և հագուստները ցեխոտ ու արիւնոտ։ Լորտ Ռոպէրթս քայլ մը առաջացեր է, բայց տիկին Բրոնէնէ կռնակը դարձնելով անոր, ըսեր է ամուսնոյն. «Եկո՛ւ, Բիէռ, երթանք։»

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 մայիս.—Լուր տարածուեցաւ թէ Մէֆֆքինկ՝ Պոէրներուն նոր մէկ յարձակումին հետեւանօք անձնատուր եղած է։ Պատերազմական Նախարարը հաստատող ոեւէ տեղեկութիւն չունի։

—Հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Թրանսվալի շրջանները ընդհարումները կը շարունակեն։ Պոէրները իրենց դիրքերը կը պահեն։ Լէտիպրանտի գրաւումը, սակայն, մոտ կը նկատուի։

ԲԱՐԻԶ.—Պոէր անձնատուութիւններ կը կարծեն թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը եւրոպական տէրութեանց միջամտութիւնը պիտի խնդրէ, հակառակ պարագային սպառնալով քանդել ոսկեհանքերը։

—Նախագահ Շեթայն յայտարարեց թէ աւելի աղէկ է Օռանժը անապատ դարձընել, քանթէ Անգլիոյ թողուլ։

ՏԷՆՅԱՖԻՍ

ԲԱՐԻԶ. — Հարիւրապետ Տէնյֆիս Զուիցերիայէն հոս հասաւ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Երեսփ. ժողովին նստաշրջանի բացման պահուն պատահած գայթակղական գէպքերուն պատճառով նախարարապետ Բէլլու զօրավարը արքայական հրամանագիր մը ստացաւ, որով ժողովին նիստերը կը դադրին։ Այդ դադրումը նախաշաւիղը կը նկատուի խորհրդարանին լուծմանը։ Ազատական լրագիրները կը գովեն նախարարապետը իր ազնիւ ընթացքին համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ.—Պուլկար կառավարութիւնը, ընդհանուր խաղաղեցում առաջ բերելու նպատակով, որոշեց պահանջել Սուլթանէն ջնջել տասանորդի տուրքի փոխարէն արմտիք և այլն առնելու դրութիւնը որուն հետեւանքը եղան Ռումելուզի վերջին դէպքերը։

ՍԻՆԿԷՐ եթէ կ'ուզէս ունեցած կամ չունեցած դրամիդ վերջին սուն կեր, որով չունենաս այլեւս ոչ բարեկամ և ոչ ընկեր, որոնք կը փախին քեզէ բարձրագոչ պոռալով թէ ալ քովը մի երթաք...մարդուկը ինկեր է ինկեր, դարձեալ հոգ մի ընէր, դի հոն է Սինկեր։ Ճանչցայ մէկը որ ամսական քսան ղրուշի փոխարէն գացեր հատ մը Սինկերի կարի մեքենայ էր գներ ու իր կնոջը, քրոջը ու աղջկանը, Թրանսվալեան ոսկեհանքի մը չափ արդիւնաւոր էր եղերեւ թէեւ իր վրայ գլորելով կ'երթայ ու կուգայ մեքենան։ Սինկեր, մի վախնար, անոր քով չի կայ ոչ Թուկէլա և ոչ Պիլլէր։ Ամէն շարժում հետ է անոր հետ և երբ անիւի շրջան մը կ'ընէ Սինկեր, իր շուտափոյթ փախուստին մէջ անոր չեն կրնար հասնիլ ոչ Շեթայն և ոչ Քրիւկէր. եւ ահա այդ արագընթացութեան շնորհիւ է որ դարձեալ տեսած եմ փնտռած ընտանիքի հայր մը, որ երբեմն, նիհար վատուժ, չքաւորութեան բեռին տակ կը կքէր, ամէն երեկոյ անկիւնը բազմած հաստ ու գէր, մէկ քանի գաւաթ գոլի կը ճնկէր և իր ծերութեան հասակին փոխանակ տառապելու պարտէզը կը մշակէր ու կը տնկէր զանազան տեսակ տունկեր, մինչ օրէնքով բարեբար Սինկեր։ տես ինչ հրաշքներ կարող է գործել Սինկեր։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ս. Զ. Դ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան Թողուած հասոյթներու ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ՝ 1316 Զիլգաատ 20—1315 մարտ 20ի կայս. Իրանէին համաձայն փոխուած են գանձային դրամագրութիւններու գոյները։ Նոր տեսակ դրամագրութիւնները, որոնք այսօրուընէ (26 ապրիլ /9 մայիս 1900) սկսեալ կ. Պոլսոյ մէջ շրջաբերութեան պիտի դրուին, հետեւեալ գոյները ունին.—Լրագրի և ծանուցումներու են. յատկացուած 2 փարանոց դրամագրերին գոյնն է աղուեսագոյն։ 10 փր.ոց համամասական և 10 փր.ոց ու 2 ղրշ.նոց որոշուած դրամագրերու գոյնը՝ կարմիր։ 20 փր.ոց, 2, 3, 4, 5, 7½ և 10 ղրշ. համամասական, և 20 փր.ոց ու 3 ղրշ.նոց որոշուած դրամագրերուն գոյնը՝ կանանչ։ 1. 12½. 15. 17½, 20, 22½, 25, 27½. 30, 32½, 35, 37½, 40 45½. 44, 47½. 50 ղրշ.նոց համամասական, և 1 ղրշ.նոց որոշուած դրամագրերուն գոյնը՝ մանիշակագոյն։ 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90. 95 և 100 ղրշ.նոց համամասական, և 10 ղրուշնոց որոշուած դրամագրերու գոյնը՝ դեղին։ 150, 200, 250, 300, 350, 400, 450 և 500 ղրշ.նոց համամասական դրամագրերու գոյնը՝ թխագոյն։

Ծանուցման թուականէն մինչեւ մէկ ամիս 1307 տարւոյ մէջ շրջաբերութեան հանուած և այժմ գործածուած դրամագրերը կրնան գործածուիլ։ Սակայն այս պայմանաժամին աւարտելէն ետքը այն բոլոր պաշտօնաթուղթերը, պայմանագրութիւնները, ևն.ևն., որոնք վերոյիշեալ դրամագրերով չեն կրեր, չը դրոշմուած պիտի համարուին և օրէնքին տրամադրած տուգանքին պիտի ենթարկուին։

Ծանուցման թուականէն սկսեալ եռեք ամսուան պայմանաժամ մը ևս տրուած է, որու միջոցին հին դրոշմաթուղթերը ունեցողները պէտք է զանոնք Պալքէսանէի դրոշմաթուղթի մասնաւոր վարչութեան ներկայացնելով փոխեն նոր եղած դրոշմաթուղթերուն հետ, փոխարէնը նոյն արժէքով դրոշմաթուղթ ստանալով։ Մինչեւ այդ պայմանաժամին աւարտիլը չփոխանակուած հին դրոշմաթուղթերը ոեւէ արժէք չպիտի ունենան, և այդպէս պիտի համարուին յառաջիկայ օգոստոս 26)9ին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ապրիլ 26)9 մայիս 1900 3—30

ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ԵՒ ՃՈՇԱԿԱՒՈՐ հովանոցներ ու գաւազաններ և հովանոցներու հինցած կերպասները փոխելու համար թէ՝ սեւ և թէ գունաւոր կերպասներ։

Պէտք ունեցողներէն կը խնդրէ մէյ մը իրեն դիմել, հանրածանօթ հովանոցավաճառն Ղալաթիա Կամուրջին դէմ թիւ 9 ՄԻՀՐԴԱՏ Վ. ՀԱՑԿԱՋՆ։

ԴԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	07
Ամէնէն բարձր զին	»	25	09
Ամէնէն վար զին	»	25	06
Բուլգարի երկթ. զոց.	Ֆր.	119	37
Ամէնէն բարձր զին	»	119	62
Ամէնէն վար զին	»	118	67

ԲԱՑՈՒՄ 4 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	05
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	119	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէյէտի ժէնէրալ ՕՍԹմ.		2	24
Սօս. ՕՍ. Շանժ է Վալէօռ.		0	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	45
Թրամուէյ բաժնեթ.		670	—
» Ժուխանս		210	—
» պարտաց.		480	—
Քարաի Գ. Պոլսոյ		470	—
Թրանսվալ		50	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	87	16
Անգլիական սակի	»	110	—
Յոլ էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	168	07
Էշեթալեր	»	97	—
Բուլգի ոսկեղրամ	Օ. Ո.	8	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	—
» » » չէք	»	109	10
Բարիզ » »	Ֆր.	23	06¼
» » » չէք	»	22	96¾
Ժէնիվ անտեսոս չէք	Մարք	1[illegible]	67
Իվէննա չէք	Ֆիոր.	22	08

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	101	50
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.	22	75
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. զոց.	22	87
Օսմանեան Պանքա	13	—
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	10	—
» Մ'օ օրօյ	15	—
Գուլկարական 1888	84	—
Էժիրիէն լուինֆիէ	—	—
Տօմինիալ	101	—
Թրանսվալ	3	25
Այտրն երկաթուղի	10	—
Քոխարինուէ ւն	25	425

ԲԱՐԻԶ, 16 Մայիս

Նրանս. Ռանթ 3 %		101	12
» » 3½ %		103	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	10
) զոց.	»	23	22
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	573	—
Օսմանիէ	»	425	50
Բուլգարի երկաթուղի	»	121	25
Օսմ. մարտատուն	»	511	—
Օսմ. Ռէժի	»	323	—
Բրիսրիիթ Թիւրք 4 %		481	—
Քէյտի Լիմնէ		1093	—
Իտալական Ռանթ	»	95	—
Պասանական արտաքին	»	73	50
Էժիրսէն լուինֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	81	50
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	185
Նրամագեղ	»	63	50

ՎԻԵՆՆԱ, 16 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	243	75
Բուլգարի երկաթուղի	»	114	70
Օսմ. Ռէժի	»	198	—

ՊՐԻՍԼԻ, 16 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		23	—
Բուլգարի երկաթուղի		119	—

ՀԵՐԼԻՆ, 16 Մայիս

Ռուպլը	»	216	65
Բուլգարի երկաթուղի	»	116	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՄԻ՛ ԿԱՐԴԱՑ!!!

Զհեռուան յատուկ բանվարեղինաց տեսակներուն հունտերը ցանելու ժամանակը հասած ըլլալով՝ այն բանվարեղինաց տեսակներէն հարուստ հաւաքածոյի մը հունտերը Եւրոպայէն բերել տալով խիստ դիւրամատչելի գինով կը ծախուին Կ. Պոլիս, Պահչէ Քարու, Պինկիր Զէյթիի վաճառատունը։

Այդ վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ ամէն տեսակ մշակութեանց համար արհեստական աղբ և վարդատունկերու և մեխակենիներու համար մասնաւոր արհեստական աղբեր, քիլօն չորս ղրուշի։ 603

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնրկինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբ, գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերը ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպան յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Էտինպուրկի, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՎԻԵՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներու կատարած գործողութիւններուն որուն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւններու (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՏ։ Ուստի պատիւ ունենալով ներկայացնել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները։ կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (էրբրք, չքիրք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապես յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ԾՆՆԴԱԿԱՆ գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԲԹԻ և ԿՈՂՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 34—100

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4ոդ երեսը

Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷՄԻԼԷՆ Ֆ. ԲԷՋՄԱԶՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Մաբրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու պանքայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէթուղթեր առնդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման զրկուելիք գումարներու գանձում և առաքում։— Կտրօններու զեղչ, չէքեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ և Եւրոպայի համար։—Այս դրամատան մէջ ամսական 20-100 ղրշ

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 Ի'Ն

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուշուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Մ. Բ. ԼԷՕՆԱՌ, ընդհանուր գործակալ, Սուվաճիօղլու խան, Կամուրջին մօտ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

345, Բերա, Մեծ փողոց, 345

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Տիկին,

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ Բերա, Մեծ Փողոց, Պօն Մարշէի դէմը, թիւ 345, «Օ ԲՐԷՆԹԱՆ» անուն մեծ վաճառատուն մը հաստատած ենք որուն բացումը տեղի ունեցաւ մարտի 25ին։

Մեր նորաձեւութեանց մէջերքն են խիստ ընտիր բրդեղէններ, կերպասներ, մետաքսեղէններ և կանանց արդուզարդի յատուկ առարկաներ, որոնք արդէն Բարիզէն հասած են։ Բոլոր վաճառքներու ընտրութիւնը մեծ ուշադրութեամբ կատարուած է։

Մեր վաճառատան ապրանքները միմիայն Ֆրանսական են, խնամով ապրստպերուած ընտիր տեսակէ, և իրապէս հափշտակիչ ու ժամն դիներով։

Ցուսալով որ Ձեր այցելութեամբ պիտի պատուէք զմեզ, կը խնդրենք, Տիկին, ընդունիլ մեր խորին յարգանքները։

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

574 21—30

ՔԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՔ

ԲԵԼԳԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ ՓԱՓՍԻԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, տենդերու, կաթուածի, յոգացաւի, մարմնոյ տկարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կոխրի, հարբուխի, ցրտաւութեան։ Մէկ քարտիւն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինին։

10 20 և 100ական տուփերով։ Իւրաքանչիւր տուփով կը կրէ անունը սեւ տպուած . . . . PELLETIER

Կեդրոնատեղի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, 8 և դիմաց՝ դեղարաններ։ A.

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒՈՂ ՇՈՒՇԵՆԱՒԻՐ

Մայիս 19ին Առաւեղի, Մարսիլիայէն։
» 20ին Ժոռժի, Լիբանանէն։
» 22ին Սիրէսի, Մարսիլիայէն։
» 28ին Անգլոյի, Անատոլուի եզեր.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 20ին Ժոռժի, Մարսիլիա։
» 23ին Սիրէսի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 29ին Անգլոյի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2.կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թօր Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԷ 396

(Ներքի դիմացը վրայ յուշ, Հին Զբոսարանց դիմաց)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցու ամենատարբեր ցուցած տեսակներն էլ ունիմ կը լնցնեն. ցաւալի՝ և ինչպէս պէտք պայմանաւ։

Նորանոր ներանակաւ, նորը, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը տրամադրեմ, յոյր և նոսն ընտրանի, գնին ինչպէսքի ըստ պէտքի, ամենաչինի, և ոչ ոք դրամանոցին երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թունաւորիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ, առանց չոչ ատամհանումի։

Ց. Գ. Ջեռները կիրակի օրերն ալ, (Գիշեր կամ ցերեկ) ինչպէս նաև ամէն օր, (Գիշեր կամ գիւղ) հիւանդ կենդանուն։

Մանրամասն.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆԻՔ 11 197

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ՁԴՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հեռեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քովն։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CHles FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքին կը թունաւորեն անզգայաբար, որովհետեւ կեղտակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով սստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոսին, նեխին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելancոլութիւն, ևն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, չատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքները իրենց առողջութիւնը դանելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 479 15—26

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանց նեղուելու խիստ անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման զգուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօուան դրութեամբ զատուած յատակ ջուր մըն է և չատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԲՐԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲՐԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 18—52

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով արտատուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռու, երկրաչափական պատկերներու և տուներու, սեւ և գունաւոր տոպրարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 15ի շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը հետեւեալն է. { 18ը ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ 20ական հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։ 215 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտատներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անդամ մը, սկսելով մանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ աւելի պլանկներ ալ հրատարակուելու ըլլան։

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ինդրոցին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իր նմոյշ պիտի զրկուի ծախսը։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը

(0 տէքէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմընս Բակրաբեան խան, Վէյվոտա փողոց թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Օգկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈԼԻՍ ԵԷՆի խան, Քարաքէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Ցամ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հանդիսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաֆոխ Մարքուճիրար, Զարշըը խան, թիւ 21 194

ՏՐԵՏ. ԼԷՕԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի և Ագնեսլեյ Գիլ...

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգոլիան	10500	Ֆլամիան	
Առմենիան	10500	Իսթիշիրն	
Թէսպրիան	10500	Ընդհանուր	
Լանքասպրիան	9000	Ալեքսիրիան	
Ֆիլատելֆիա	9000	Ասրամիան	
Գոլոմպիան	8000	Ամէրիկան	
Ինդիանն	8000	Անտարկտիկ	
Կասպիան	8000	Ալգաշիրն	
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	
Ֆալէրնիան	8700	Մինեսոտ	
Վավոնիան	8700	Օրէգոն	
Ֆլամբրնիան	8700	Լիսպոն	
Նապիան	8500		

Ապրանքի սէրերէն կը խնդրուի որ ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ տարեկան մաքրատուն կանելու կամ բրեանի հրահանգը գրկել չգծելուն համար 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմեցէք

ԵՅՎԱՐ ԼԱՄՈՆԹ

Ղալաթիա, քարափի վրայ հին տեղը մաքսատան

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՃԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւն

Դր. 2 15 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 3 16 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա (10ին միջօրէին առաջ Սամսոն, Տրապիզոն, Աղեքսանդրապոլ, Բաթում-Սուխում, Պեշուն եւ Բոռ)։
Եր. 4 17 0 էսա ժամը 0ին միջօրէին առաջ
Հ. 4 17 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռնա Կիրասոն, Տրապիզոն, Գիրէ եւ Սուխում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր 5/18 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Աբոնատէր ՀԱՐԵՎ ԵՈՒՍՈՒՆԵԱՆ

—)(4)(—

ԹԷՈՏՈՐ ՈՒԱԴԻՍ—ՏԷՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Ա.

ԿԻՄԲՐԱՅԻ ՏՂԱՆ

3

Շատ անգամ տեսած էի Թօմի դինով վիճակը. բայց թշնամանուած առաքինութեան սրտաշարժ արտայայտութիւնը որ իր դէմքը նորէն ծածկեց, այնքան փոխեց զայն որ ես իսկ դժուարաւ կրցայ ճշդել թէ լիովին ալքոլական ծագում ունէին իր աչքերը լեցնող արցունքներն ու իր սրտին ցաւը։ Եւ երբ դեռ կը շարունակէր իր խօսքերը, պղտիկ աղջիկը սկսաւ հեծկլտալ.

—Աստուած իմ, Աստուած իմ, ի՞նչ չար աղջիկ եմ ես։

Այս բացագանչութիւնը աւելցուց սակայն իմ զայրոյթս Թօմի դէմ, և որովհետեւ միշտ կը նկատէի զայն իբր իմ մասնաւոր ծառան որ իմ ստոյգ օրերուս ձեռնոցներ, կարթեր, Լայլն կը հայթայթէր ու հիմա որ կաղ մըն էի, ընտանի ճաղարներ կը բերէր, մեծ մասամբ ապրելով գրպանին դրամովը, առանց վարանման գոչեցի.

—Է՛, Թօմ, գիտե՞ս որ խմած ես, տխմար ծերուկ.

Ասոր վրայ Թոմ իր տխուր ու նախատական նայուածքը դարձուց իմ վրայ և սկսաւ լալ նորէն։ Ցեռոյ ծովին դառնալով և ճարտասանական դիրքի մը մէջ ձեռքը վեր վերցնելով, յարեց.

—Ահաւասիկ պարոն մը՝ որուն հօրմէ մը աւելի եղած եմ ես — այո՛, հօրմէ մըն ալ աւելի.—ե՛րբ արդեօք իր բուն հայրը իրեն տուաւ ընտիր ճաղար մը, հետաքրքիր աչքերով աղուոր ճաղար մը։

—Է՜հ, հինգ շիլինոցներէն մէկը տուի քեզի ատոր համար, ճաղարն ալ երթալով նիհարցաւ ու երեք շաբաթէն մեռաւ, պատասխանեցի իրեն։

Բայց Թոմ ծովուն կը նայէր միշտ։

—Ե՞րբ արդեօք իր հայրը տուաւ իրեն ամէնէն երկայն բարձակերը, դոր ծովը առած տարած ըլլայ երբեք Ռաքթէնի գերեզմանոցէն։

—Է՜հ, ատոր փոխարէն երկու հատ 5 շիլինոց տուի քեզի, և յաջորդ օրը դացիր առիր ոսկորը ու նորէն Տոքթ. Մանբրոյին ծախեցիր 1 լիտր դարեջուրի փոխարէն։

—Ե՞րբ արդեօք իր հայրը տուաւ իրեն գեղեցիկ դանկ մը՝ գանձանակի համար. և գողնէ կապարիչ մը չմնաց անոր ու պահեց զայն իրեն համար, քանի որ մայրը չէր ուզեր տանը մէջ այդպէս բան ունենալ։

—Ա՜հ, բայց ո՛ւր է անոր մէջի դրամը, Թօմ, ո՛ւրկ դրամը, հարցուցի իրեն, շարժելով անթացուպերէս մէկը, զի վերջին ատիճան զրգռուած էի յիշելով իմ սըխալներս ու Թօմի խարդաւանքները. կը մոռնայի թէ պղտիկ աղջիկն հայրն էր։

—Ո՞ւր են նոր փայտն էջ-ոսկինոցները որոնք գանձանակին մէջ էին երբ քեզի ձգեցի զայն, էջ-սովրինոցները որոնք բէնեներու փոխուեցան. Թ՜օմ, ո՞ւր են անոնք։ Ի՞նչ օգուտ գանկ մը ունենալ իրր գանձանակ երբ անոր մէջ դրամ չըլլայ։ Ասիկա կ'ուզեմ գիտնալ, Թ՜օմ։

—Ահաւասիկ երեսասարդ մը, յարեց Թօմ, որուն այս ամէն բաները ըրած եմ և որ ի՞նչպէս կը վարուի ինծի հետ. ինծի կ'ըսէ. «է՛ Թոմ, գիտե՞ս որ խմած ես, տխմար մարդ»։

Այս սրտաշարժ բողոքին վրայ՝ փոքրիկ աղջիկը ցատկեց դարձաւ դէպ ինձ, պղտիկ վագրի մը կատաղութեամբ։ Իր պղտիկ ձեռքերը ամուր գոցուած էին ու աչքերը կապոյտ կոյծեր կը ժայթքէին կարծես։

Շատ յանդուգն տղոց պատահած էի ծովեզրին վրայ, այս արկածէս առաջ, շատ ալ անվեհեր աղջիկներ տեսած էի, բայց այսքան բուռն ոսոխ մը չեր էր բոլորովին։ Եւ սակայն անթացուպերուս վրայ յենած իրեն կը նայէի անհրկիւղ։

—Զա՛ր տղայ, որ հայրս կը յոգնեցընես, գոչեց այնքան չուտ որքան իր բարկութիւնը կը ներէր իրեն խօսիլ. եթէ կաղ չըլլայիր, կը խարազանէի զքեզ։

Երբեք չարժում մը չըրի, այլ անշարժ կեցայ՝ իր անէման գեղեցկութեան առջեւ հիացման երազի մը մէջ։ Բնորագոյն կարմրութիւնը իր այտերուն, մանկական գրա իշ այլ բարկացու նայուածքը որ յօնքերը կը պռստէր, ակառներուն չաղացուցիչ փայլն ու սարսուռը վարդակարմիր շրթունքներուն, հիացմամբ ապշեցուցին զիս։

Իր աչքերը իմիններուս հանդիպեցան, ու կամաց կամաց մանիշակագոյն բոցը սկսաւ մեղմանալ մինչեւ որ բոլորովին մարեցաւ, երբ մ'ինչեց ինծի.

—Զա՛ր տղայ, եթէ ազուոր, աղուոր աչքեր չունենայիր, կը սպաննէի զքեզ։

Նոյն միջոցին Թոմ բոլոր ուժին մոռցած էր իր վիշտը ինծի դէմ և աչքերը յառած էր Ուինֆրէտի վրայ՝ գին վ զմ-յլման մը մէջ։

—Ուինֆրէտ, բաւ, տխուր յանդիմանական շեշտով մը, ի՞նչպէս կը համարձակիս այդպէս խօսիլ Պ. Օլուինի, հօրդ լաւագոյն բարեկամին, այն միակ բարեկամին զոր քու խեղճ հայրդ ունի աշխարհի վրայ, այնպիսի բարեկամի մը որուն ճաղարներ, ընտանի նապաստակներ ու գեղեցիկ գանկեր կու տայ։ Այս վայրկեանին՝ իրմէ ներում խնդրէ՛, Ուինֆրէտ։ Մերադրէ՛ և չուտ բարեկամէս ներում խնդրէ. Ուինֆրէտ։

Հէգ փոքրիկ աղջիկը չլացած մնաց. ու երբ իմ առջեւս ծունր կը դնէր խոտին վրայ գոչեցի.

—Չէ, չէ, չէ, Թօմ. խնդրեմ, մի՛ թողուր.— Սրբեցէ՛ աղջիկ, աղո՛ր աղջիկ։

—Շատ լաւ, պարոն Օլուին. ըսաւ Թոմ մեծութիւեամբ. թող չծնրադրէ քանի որ չես ուզեր. բայց պէտք է որ գայ քեզի համբուրէ ու հաշտուի։

Այս խօսքին վրայ աղջիկն դէմքը փայլեցաւ. և Ուինֆրէտ իր պղտիկ կարմիր շրթունքները հանդչեցուց իմիններուս վրայ.— Փափո՛ւկ շրթունքներ. տակաւին անոնց տաքուկ ու կակուղ հպումը կը զգամ. կը զգամ դանոնք այս տողերը գրած ատենս։

Թոմ վայրկեան մը դիտեց. յետոյ մեծ բաժնուելով ուղղուեցաւ դէպ ի Ռաքքօն, չատ հաւանականաբար գարեջրատուն մը մտնելու։

Աղջիկը պատուիրեց տուն երթալ և մինչեւ իր վերադարձը հսկել. եկեղեցիին բանալին ալ տուաւ անոր՝ տուն տանելու համար։ Այսպէս երկուքս մնացինք առանձին գերեզմանոցին մէջ, իրարու նայելով լուռ ու մունջ։ Վերջապէս՝

—Մնաս բարով, ըսաւ Ուինֆրէտ, հայրս պատուիրեց որ տուն երթամ։

Ու հեռացաւ դէպ ի գերեզմանատան պզտիկ ճամբակ դուռը որ կը բացուի «Ամայի ճամբուն» վրայ։ Երբ դուռն ալ ետեւ հասաւ, գլուխը ետին դարձուցի նայուածք մը ձգեց դուրս ելած նորէն այն միւռեոյն նայուածքը։ Ուրիշ դիր, անկեղծ ու աներկիւղ։

Անմիջապէս սկսայ հետեւիլ իրեն. թէեւ չէի գիտեր ինչու։ Երբ զայն տեսաւ՝ կանգ առաւ որ հասնիմ ետեւս՝ ցայ իրեն և քովէն քով սկսանք քալել տարեալ լռութեամբ փողոց ու նեղ բէնի զոր վայրի վարդերուն ու տատրեւիին (հանքամէկի) անուշ բոյրերը խնկաւետէր։ Ցանկարծ կանգ առաւ Ուինֆրէտ։

—Գլխարկս աշտարակին վրայ մոռցայ. ըսաւ և ինքն ալ իր մտաքրքրութիւնը վրայ սկսաւ խնդալ։

Դարձաւ վազեց այնպիսի թեթեւ շարժութեամբ մը որուն նմանը չեմ տեսած։ Ինչպէս թէ երբեք չեմ տեսած։ Ինչպէս տեսնելով որ այնքան արագ կը վազեն։ Անշարժ կեցայ հոն. բայց երբ եկեղեցւոյն դուռը հասաւ՝ նորէն դառնալով նայեցաւ ինծի. և նորէն սարսուռ մը հետեւիլ իրեն, առանց գիտնալու թէ ինչո՞ւ։

Թարգմ. ՀՐԱՆԴ ԽԱՆԶԱԴԵԱՆ

(Շարունակելի)